

OBČINA ŽELEZNIKI

Češnjica 48, 4228 Železniki, tel.: (04) 500-00-00, faks: (04) 500-00-20, e-mail: uprava@obcina.zelezniki.si

---

OBČINSKI SVET **OBČINE ŽELEZNIKI**

PODELJUJE

P R I Z N A N J E **ZA ŽIVLJENJSKO DELO PROSTOVOLJCEV** za leto 2015

ANTONIJI ŠUŠTAR

(rojena 6. junija 1933, stanujoča Na plavžu 34, Železniki).

U T E M E L J I T E V:

Antonija Šuštar, po domače Špendalova Tončka, je bila rojena 6. junija 1933 v Železnikih, na Opalti, Na plavžu 34, kjer prebiva še danes. V Železnikih in tudi drugje jo najboljše poznajo kot odlično skrbnico klekljanih cerkvenih prtov, tako tistih v cerkvi sv. Antona kot tudi sv. Frančiška. Nega cerkvenega prta pomeni, da ga je potrebno pravilno oprati, poštirkati, ravno prav osušiti, nakar sledijo ure likanja. Klekljane čipke so zelo občutljive in zahtevne za likanje. Vsak prt ima v cerkvenem letu določen čas in v cerkvi svoj prostor, običajno oltar, s čimer prostor ozaljša in tako praznikom kot delovnim dnevom doda pridih svečanosti, skrivnostnosti in svetosti. Namestitev vsakega prta zaradi njegovi velikosti, predvsem dolžine, zahteva veliko spretnosti in občutka, da se prt ob tem ne zmečka ali umaže.

Zelo natančno pozna vsak prt: po eni strani kot klekljano dediščino, kot material, ki za svoj neoporečen videz zahteva posebno nego, potrpežljivost in ogromno časa, in po drugi strani kot zgodbo klekljarice, ki je prt naklekljala s svojimi posebnimi, osebnimi razlogi. Gospa Tončka je tudi klekljarica, ki se je klekljanja naučila, tako kot je bilo za dekleta njene generacije običajno, v čipkarski šoli. Torej ima strokovno vedenje o tem, koliko truda, znanja in časa je potrebno, da sklekljaš prt, kot je v cerkvi sv. Antona ali sv. Frančiška. Glede na vse prej omenjeno je njena skrb za prte prepletena z velikim spoštovanjem do klekljaric in njihovih klekljanih darov. Ni ji žal dolgih ur in let, ki jih je vložila v nego prtov.

Dejavno je sodelovala pri vseh razstavah klekljanih bogoslužnih prtov, ki so jih pripravili v okviru prireditve Čipkarski dnevi v Železnikih, tako v cerkvah sv. Frančiška in sv. Antona, v galeriji Muzeja kot tudi v Lovskem domu. Vse razstavljenе prte je skrbno pripravila, jih opremila z opisi in nato obiskovalce tudi vodila po razstavi. Pred kratkim sta s kustosinjo muzeja v Železnikih zapisali vse znane podatke o bogoslužnih prtih v Železnikih, tudi zgodbe o njihovem nastanku.

Na gospo Tončko se obrne tudi prenekatera lastnica klekljanih dekorativnih izdelkov, da jim pomaga pri njihovem vzdrževanju. Poskrbi tudi za klekljane prtičke v hiši zadnjega počitka.

S srcem je tudi pri ohranjanju krajevnega običaja "Marijo nosijo", ki se odvija devet dni pred božičem v spomin na Marijo in Jožefa, ki v Betlehemu nista našla prenočišča. Slike Marije romarice nosijo od hiše do hiše in kjer jo sprejmejo, jo najprej pozdravijo s pozdravno molitvijo in nato zmolijo Veseli del rožnega venca.

Gospa Tončka ima velik čut za ohranjanje kulturno-arhitekturne dediščine in je bila zelo aktivna pri obnovi svoje hiše na Opalti, stare 500 let, in tudi pobudnica in gonilna sila pri obnovi Dermotovega znamenja na Logu v naselju Na plavžu.

Vse naštetu delo ni plačano, vendar ji daje veliko zadovoljstva, ker naredi neizmerno veliko za dobrobit kraja in njegove kulturne dediščine.

Železniki, 30. junij 2015

Župan
mag. Anton LUZNAR

PREDLAGATELJ:
TURISTIČNO DRUŠTVO ŽELEZNIKI

Obrazložitev pripravila:
Tadeja Šuštar